



Bedenk een innovatief concept waarmee we nieuwe bossen kunnen realiseren en beheren!

Deadline: 15 november 2009

Totaal prijzengeld: € 5.000,-



Introductie

In Nederland is op dit moment ongeveer 360.000 hectare bos aanwezig. Dat is minder dan 10% van het landoppervlak. Daarmee is Nederland één van de landen in Europa met het minste bos per oppervlakte-eenheid en per inwoner. Tegelijkertijd zijn bossen zeer geliefd en worden ze intensief gebruikt. Bosbezoek, wandelend, fietsend, of te paard, prijkt (met zo'n 250 miljoen bezoeken per jaar) al jaren in de 'Top 3' van meest ondernomen vrijetijdsactiviteiten. En wanneer aan burgers wordt gevraagd aan te geven van welke 'soort natuur' ze méér zouden willen, wordt bos steevast als één van de favoriete vormen van natuur genoemd.

Niet alleen voor recreatieve en sportieve activiteiten zijn bossen belangrijk voor mensen. Mensen vinden in bossen ook rust en ruimte voor bezinning of een plek om geïnspireerd te worden. Voor kinderen is het bos één groot avontuur. Het is een plaats om te ravotten, te spelen en te leren. Bossen brengen mensen koelte op warme dagen, ze zuiveren lucht en water, produceren zuurstof, leggen CO₂ vast en produceren mooie en hernieuwbare grondstoffen zoals hout, waarmee onder meer bouwmaterialen, papier en energie kunnen worden gemaakt. Iedereen maakt dus wel op de één of andere manier gebruik van het bos. Naast dit 'nut voor mensen' zijn bossen uiteraard ook van belang voor de natuur, ofwel de biodiversiteit. Bijna de helft van de Ecologische Hoofdstructuur bestaat uit bos en diverse planten- en diersoorten zijn gebonden aan de verschillende ontwikkelingsstadia van het bos in Nederland.



Aanleiding Battle

Als je ziet hoeveel functies het Nederlandse bos vervult, dan is het niet verwonderlijk dat in Nederland wordt gestreefd naar de realisatie van meer bos, zowel in het landelijk gebied als in en dicht bij de stad. Zowel de Rijksoverheid (met name het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) als diverse provincies hebben in hun beleidsnota's 'bosuitbreiding' als doelstelling geformuleerd. Het ministerie van LNV schrijft in de beleidsnota 'Natuur voor mensen – mensen voor Natuur' dat er tot 2020 40.000 hectaren nieuw bos moet worden aangelegd. Andere ministeries zijn wat minder expliciet in bosuitbreidingsdoelstellingen, maar nieuwe bossen dragen ook bij aan bijvoorbeeld het beleid van VROM op het gebied van CO₂, klimaat en mondiale voetafdruk en het beleid van EZ op het gebied van grondstofproductie en duurzame energie. Diverse provincies en gemeenten hebben ook bosuitbreidingsdoelstellingen.

Mensen willen het en overheden willen het. Je zou dus denken: dat komt wel goed met de aanleg en daarna het beheer van nieuw bos. Maar niets lijkt minder waar. Per jaar wordt - ondanks inspanningen van onder meer provincies, gemeenten, natuurbeschermingsorganisaties, particuliere grondeigenaren en investeringsmaatschappijen - slechts een paar honderd hectare nieuw bos gerealiseerd. Lang niet genoeg om de doelstelling in te kunnen vullen.

Waarom is het eigenlijk zo lastig?

Startkapitaal

Het realiseren van nieuwe bossen is niet eenvoudig. Eén van de problemen is het kapitaal dat nodig is om een bos te realiseren en te beheren. Het verwerven van grond kost (afhankelijk van de locatie) enkele tot vele tienduizenden euro's per hectare. De grond daalt vervolgens meestal in waarde. Afhankelijk van de

soort eigenaar vergoedt de overheid alle of een deel van deze kosten. Ook de inrichting, ofwel het aanplant van bomen en het aanleggen van recreatieve voorzieningen kost (afhankelijk van het inrichtingsplan en de benodigde maatregelen) enkele tot vele tienduizenden euro's per hectare.

Wet- en regelgeving en planologische procedures

Als een initiatiefnemer voldoende kapitaal voor aanleg en beheer heeft (al dan niet met subsidiehulp van overheden en/of via het verkrijgen van CO₂-certificaten), wil dat nog niet zeggen dat zomaar overal bos kan worden gerealiseerd. Er is, zeker in dichtbevolkte gebieden, sprake van een grote ruimtelijke druk. Hoe hoger de grondprijs in een gebied, hoe groter de grondwaardedaling zal zijn bij de aanleg van bos. Het is voor een verkopende partij vaak interessanter om de grond te verkopen voor 'rode functies', zoals de bouw van woningen of het aanleggen van bedrijventerreinen.

Ook is het zo dat initiatiefnemers uitsluitend subsidies voor aanleg, grondwaardedaling en beheer kunnen krijgen in gebieden die door de provincie in het natuurbeheerplan zijn aangemerkt als gebieden waar volgens de provincie bos zou moeten komen. Daarnaast kunnen planologische procedures (bijvoorbeeld voor het verkrijgen van een aanlegvergunning op basis van het gemeentelijk bestemmingsplan) heel lang duren.

Langjarige kosten

Met het aanplanten van het bos, is de initiatiefnemer er nog niet. Het bos moet vervolgens nog vele tientallen jaren beheerd worden. Dat kost geld. Er bestaan in Nederland subsidies voor bosaanleg, functieverandering, bosbeheer en CO₂-vastlegging. Deze subsidies leveren een bijdrage in de kosten, maar zijn over het algemeen niet kostendekkend. Bovendien zijn subsidies altijd afhankelijk van het politieke klimaat. Daarnaast zorgt de Boswet er voor dat eenmaal aangeplant bos blijvend duurzaam beheerd dient te worden. Voor veel initiatiefnemers is 'voor altijd' een te lange planningshorizon.

Tot op heden is het niet gelukt alle functies van nieuwe bossen zodanig te waarderen dat de verdiensten de aanleg van bossen kunnen financieren. Alhoewel de verkoop van hout na enige jaren een bron van inkomsten kan vormen en de vastlegging van CO₂ kan worden gefinancierd door middel van certificaten, zijn er tot op heden niet veel andere manieren ontwikkeld om de functies van het bos in economische zin te waarderen.

Voor het realiseren en beheren van nieuwe bossen zijn wij op zoek naar innovatieve concepten die de aanleg en het beheer van nieuwe bossen door diverse partijen aantrekkelijk maakt. We zoeken daarbij naar inspirerende voorbeelden, die laten zien dat de aanleg en het beheer van nieuwe bossen best mogelijk is, als je het maar innovatief aanpakt.

Bedenk een innovatief concept waarmee we nieuwe bossen kunnen realiseren en beheren!



De Battle

Een doelstelling die ondanks zo veel overheidsinspanning en maatschappelijk draagvlak zó moeilijk wordt bereikt, vraagt om een omkering in denken. InnovatieNetwerk vraagt zich af op welke manier we in Nederland wél nieuwe bossen kunnen realiseren en vervolgens beheren.

Wij zijn op zoek naar innovatieve concepten waarmee de aanleg en het beheer van bossen financieel haalbaar en makkelijk uitvoerbaar worden zodat het voor investeerders interessant wordt om te investeren in de aanleg en het beheer van bossen.

Je kunt hierbij denken aan nieuwe vormen van eigenaarschap, een kant en klaar bedrijfsmodel voor commerciële investeerders of nieuwe vormen van samenwerking met onverwachte partijen. Maar ook aan een mix van de bekende bosfuncties (natuur, productie, beleving, etc.) met nieuwe functies. Of aan nieuwe manieren om met de bestaande functies geld te kunnen verdienen.

Jouw idee mag zich op alle denkbare doelgroepen richten, van een investerende burger, via een multinational, goede doelenorganisaties of projectontwikkelaars tot overheden op allerlei niveaus. Wij zijn benieuwd welke partijen volgens jou aan de belangrijkste knoppen kunnen draaien en hoe zij via een onweerstaanbaar aanbod kunnen worden verleid de stap te gaan zetten die het verschil maakt.

Jouw Concept

Houd bij het uitwerken van je concept rekening met de volgende voorwaarden:

- Je concept mag maximaal 5 A4 beslaan. Wanneer je dit aantal overschrijdt, zullen er punten in mindering worden gebracht.
- Je concept bestaat uit één bestand (Word / PDF)
- Het bestand is maximaal 10 MB groot. Grotere bestanden kunnen niet worden geüpload
- Houd er rekening mee dat je concept wordt uitgeprint. Dus gebruik geen zwarte achtergrond en voorkom dat onderdelen van je concept wegvallen bij het printen. Dit kun je voorkomen door je concept als PDF in te leveren.
- Eventuele afbeeldingen en/of visualisaties om je idee te verduidelijken zijn welkom (overigens niet verplicht) maar dienen in je concept verwerkt te worden
- Het is niet toegestaan om persoonlijke gegevens zoals naam en studiegegevens in je concept te verwerken. Het concept wordt automatisch voorzien van een unieke code en een digitale tijdstempel. Concepten die wel persoonlijke gegevens bevatten kunnen, worden uitgesloten van het winnen van prijzengeld.

In je concept vragen wij je de volgende onderdelen uit te werken:

Onderdeel 1: Omgevingsverkenning (maximaal 1 A4)

Kijk naar jouw eigen situatie en ervaringen:

- Hoe kijk jij naar de diverse functies van het bos? Op welke manieren maak jij direct en indirect gebruik van deze functies? Wat is nu de belangrijkste reden voor jou, je vrienden en je ouders om naar het bos te gaan, hoeveel waarde hecht jij aan het gebruik van hout uit eigen bossen, hoe belangrijk vind jij het vastleggen van CO₂ en het remmen van de klimaatverandering? Etc.
- Zijn er trends of nieuwe behoeftes die een positieve invloed zouden kunnen hebben op het bezoeken van bossen?
- Zijn er in andere landen vergelijkbare problemen en welke innovatieve oplossingen zijn daar toegepast?
- Zijn er vergelijkbare uitdagingen in Nederland in andere sectoren? En hoe hebben zij dit aangepakt?

Onderdeel 2: Jouw Concept (max. 4 A4)

Bedenk een innovatief concept waarmee de investeringen die moeten worden gedaan voor de aanleg en het beheer van nieuwe bossen ten minste kostendekkend worden, zodat het voor partijen (bijvoorbeeld investeerders, particulieren, bedrijven of specifieke organisaties) interessant wordt om te investeren en/of betrokken te worden bij de realisatie en het beheer van bossen. Beschrijf je concept aan de hand van een zo concreet mogelijk voorbeeld:

- Wat is jouw innovatieve concept waardoor bossen nu wel gerealiseerd en beheerd kunnen worden?
- Op welke specifieke functie(s) van het bos, nieuwe trend(s) of bestaande behoefte(s) wordt ingespeeld?
- Welke partijen gaan investeren of willen betrokken zijn? En waarom is dit zo aantrekkelijk voor hen?
- Geef een zo concrete mogelijke beschrijving van hoe het bos eruit gaat zien en hoe het beheerd kan worden. Zeker als jouw bos afwijkt van bestaande bossen zoals we die nu kennen.
- Beschrijf hoe jouw concept kostendekkend is. De kosten voor de aanleg, de inrichting en het beheer van nieuwe bossen verschillen per locatie en zijn afhankelijk van het inrichtingsniveau. Je mag een praktijkcase kiezen, of uitgaan van onderstaande fictieve case:
 - o Aanschaf grond: 50.000 euro per hectare
 - o Grondwaardedaling: 35.000 euro per hectare
 - o Aankoop en aanleg van de beplanting: 50.000 euro per hectare
 - o Realisatie overige voorzieningen (zoals paden of prullenbakken): 20.000 euro per hectare.
 - o Beheer: 500 euro per hectare per jaar
- Houd in je onderbouwing ook rekening met de extra kosten die jouw concept meebrengt!

Beoordelingscriteria

- Het voorstel moet kort, bondig en aansprekend zijn.
- Het voorstel moet duidelijk zijn, juist ook voor mensen van buiten de bestaande 'bos-wereld'.
- Het voorstel moet innovatief zijn: duidelijk moet zijn welke omkering in denken met het voorstel wordt gerealiseerd.
- Het voorstel moet praktisch uitvoerbaar zijn. Het moet initiatiefnemers een realistisch handvat bieden om daadwerkelijk tot bosaanleg en –beheer over te gaan.



Voorwaarden, spelregels en prijzengeld

- Je kunt uitsluitend via de website van Battle of Concepts (www.battleofconcepts.nl) aan deze InnovatieNetwerk Battle deelnemen. Dit doe je door je concept op de site van Battle of Concepts te uploaden. Om je concept te kunnen uploaden moet je eerst een 'Battle account' aanmaken.
- Je concept dient uiterlijk 15-11-2009 te zijn ontvangen.
- Met de inzending van het concept ga je ermee akkoord dat het juridisch eigendom van je concept overgaat naar InnovatieNetwerk. InnovatieNetwerk is vrij alle ideeën openbaar te maken of te overhandigen aan partijen die geïnteresseerd zijn in de aanleg van bos. Wanneer je hier niet mee akkoord gaat, is deelname aan deze Battle niet mogelijk.
- Je krijgt direct een bevestiging van Battle of Concepts als je concept succesvol is verzonden.
- De Battle is exclusief voor studenten (HBO en WO t/m 30 jaar) en Young Professionals (afgestudeerd HBO en WO t/m 30 jaar).
- Je concept wordt anoniem doorgestuurd, zodat kan worden uitgesloten dat de jury bepaalde deelnemers zou kunnen voortrekken.
- Het is niet toegestaan om persoonlijke gegevens zoals naam en studiegegevens in je concept te verwerken. Je concept wordt automatisch voorzien van een unieke code en een digitale tijdstempel. Concepten die wel over persoonlijke gegevens beschikken kunnen worden uitgesloten voor het winnen van prijzengeld.
- Het prijzengeld is in totaal 5.000 euro en wordt verdeeld volgens de standaardverdeelsleutel:
 - 1e prijs 1.500 euro
 - 2e prijs 750 euro
 - 3e prijs 350 euro
 - nrs. 4 t/m 10 prijs 200 euro
 - nrs. 11 t/m 20 prijs 100 euro
- Er kan niet over de uitslag van deze Battle worden gecorrespondeerd.
- Deelnemers kunnen ook in groepjes meedoen. Er is een hoofddeelnemer aan wie indien er sprake is van een winnend concept het prijzengeld wordt uitgekeerd. De punten worden gelijkmatig verdeeld over de groepsleden. Alle groepsleden dienen zich in te schrijven.
- Medewerkers van InnovatieNetwerk zijn uitgesloten van deelname.
- De uitslag van de Battle zal op 17 december 2009 bekend worden gemaakt.
- Het prijzengeld zal uiterlijk twee weken na de bekendmaking van de uitslag aan de winnaars worden uitgekeerd.